

Inatsisartut suleriaasianni § 33 naapertorlugu aalajangiiffigisassatut siunnersuut manna matumuuna Naalakkersuisunit saqqummiunneqarpoq:

Arnanut nakuusertarneq angerlarsimaffinnilu nakuusertarneq pitsaaliorniarlugit akiorniarlugillu Europarådip isumaqatigiissutaanik (Istanbulimi isumaqatigiissummik) Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussat akuersissuteqarnissaat pillugu Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut
(Meeqqanut, Inuusuttunut Ilaqutariinnullu Naalakkersuisoq)

Tungavilersuut

Aalajangiiffigisassatut siunnersuut UKA 2021/146-p kinguneraa, tassani Kalaallit Nunaata Istanbulimi isumaqatigiissut akuersissutigissagaa aalajangerneqarluni.

Kalaallit Nunaanni nakuusernerup pitsaaliorneqarnissaanut akiorneqarnissaanullu Naalakkersuisut anguniagassatut takorluugaannut aalajangiiffigisassatut siunnersuut ilaavoq.

Nakuusernermut arnat illersorneqarnissaannut angerlarsimaffinnilu nakuusertarnerup akiorneqarnissaanut nunatut qanoq iliortoqarnissaa Istanbulimi isumaqatigiissutit sinaakkuserpaa.

Istanbulimi isumaqatigiissut tulliuuttunik imaqarpoq:

Kapitali I: Siunertaq, nassuiaatit naligiissitaaneq aamma immikkoortitsinnginnissaq, nalinginnaasumik pisussaaffiit

Istanbulimi isumaqatigiissutit siunertarisai kapitalimi erseqqissaavigineqarput, tassaasut arnat nakuusernermut immikkoortinneqarnermullu illersorneqarnissaat – kisianni suaassutsit assigiinngissusaat ataqqillugu – aamma inuiaqatigiinni naligiissitaanerup siuarsarneqarnissaa. Tamanna naalagaaffiit qulakkiissallugu pisussaaffigigaat kapitalimi aalajangersarneqarpoq.

Kapitali II: Politikit imminnut atasut paasisutissanillu katersineq

Nakuusernerup pitsaaliorneqarnissaanut akiorneqarnissaanullu akuusunik attuumassuteqartunik tamarmiusunik ilanngussisumik politikit ataqatigiissaakkat sullissiviillu naalagaaffiit isumagissagaat, kapitalimi ukkatarineqarput. Tamatuma saniatigut pitsaaliuinnermut suliaqarnermi aningaasatigut isumalluutit pisariaqartinneqartut, naalagaaffiup akisussaaffiini naalagaaffiullu akisussaaffiginngisaani, pigineqarnissaat qulakkeerseqassaaq.

Kapitali III: Pitsaaliuineq

Angutit arnallu naligiissinneqarnissaat pillugu inuiaqatigiinni nalinginnaasumik kulturikkut allannguinnissat ilisimaarinninnissallu, arnat kiffaanngissuseqarnerannik ukkassisut aamma nakuusertarnerup pitsaaliorneqarnerata akiorneqarneratalu pingaarutaa pillugit ussasaarutit programillu suliarineqarnissaat kapitalimi naalakkiutigineqarput. Tamanna ilaatigut ilinniartitaanikkut aamma atuarsimasassat allattorsimaffiisa atortullu nutarternerisigut pissaaq, taamaalilluni inuiaqatigiit naligiissitaaffiusut ersersinneqassallutik.

Kapitali IV: Illersuineq tapersersuinerlu

Nakuusernermik eqqugaasut nakuusernermillu isiginnittut illersorneqarnissaat kapitalimi isiginiarneqarput. Eqqugaasup inuunermini pitsaasumik ingerlaqqinnissaanut, assersuutigalugu qimarnguiit, oqarasuaatikkut siunnersuisarfiit, nalunaarutiginninnissamut ikiuunnerit il.il. aqutigalugit ikiuunnissamik inuiaqatigiit pisussaaffeqarnerat illersuinermiippoq.

Kapitali V: Inatsisini pisinnaatitaaffiit akisussaaffillu nassuiarneqarnerat

Naapertuilluartoqarneranik misigisimanerup innuttaasuni tamani, ingammik nakuusernermik eqqugaasuni, qulakkeerneqarnissaanut pissutsit piviusut kapitalimi allatorneqarput. Ilaatigut eqqugaasut pinerluuteqarsimasumit taarsiivigineqarnissamik piumasaqarsinnaanerit qulakkeerneqassaaq, nakuusernerit aappariinnermi avititsinermik kinguneqarsinnaassapput, meeqqanik najorteqarsinnaaneq pillugu aalajangiinerni assigisaanilu iliuuserisat isiginiarneqartassasut, aamma pinerluuteqartup eqqugaasullu imminnut attaveqarnerat apeqqutaatinnagu, iliuutsit inatsisinik unioqqutitsinerussapput.

Iliuutsit isumaqatigiissut malillugu inatsisinik unioqqutitsinerusut, pinerluuteqartullu pisariaqartumik eqqartuussivimmum tunniunneqarnissaanik qulakkeerinnittut, iliuutsit piviusut kapitalimi allatorneqarput.

Kapitali VI: Pinerluttoqarsimaneramik paasiniaaneq, eqqartuussivimmum tunniussineq, eqqartuussisarneq aamma illersorneqarnissaq pillugu iliuutsit

Pinerluttoqarsimaneramik paasiniaanermut, eqqugaasup qanigisaasalu tigussaasumik illersorneqarnerannut, eqqartuussivimmi suliap ingerlaneranut aamma inatsisitigut siunnersorneqarnermut tunngatillugu eqqartuussisarnermi systemip sunniuteqarluarnissaata qulakkeerneqarnissaa, kapitalimi ukkatarineqarpoq.

Kapitali VII: Nunasiartornerit- nunagisarlugu qimallugu nunanut allanut nunasiartornerit aamma nunamit angerlarsimaffigisamit malersugaanermi naalagaaffimmit illersugaaneq

Arnap nakuuserfigineqarsimasup najugaqarnermi inissisimaffia aapparisaq najugaqarnermini inissisimaffianut apeqqutaatinneqassanngitsoq kapitalimi aalajangersarneqarpoq. Tamatuma saniatigut suaassuseq aalajangiisuutillugu arnanut nakuuserneq malersuinerit aamma ajoqusuinerit pissuseqartoq, nunamut qimaasutut isernissamut qinnuteqarnermi ilassutitut illersuutaanissaa akuersissutigineqassaaq.

Kapitali VIII: Kapitel VIII: Nunat tamat akornanni suleqatigiinneq

Nunat isumaqatigiissummik akuersissuteqarsimasut akornanni suleqatigiinnissaq kapitalimi aalajangersarneqarpoq. Isumaqatigiissummi aalajangersakkat pillugit nunami allami oqartussaasunik suliaq pillugu paasisutissanik attuumassutilinnik paarlaateqatigiinneq, aamma isumaqatigiissummi aalajangersakkat tunngavigalugit pinerluutillit eqqartuussisutigoortumik malersorneqarnissaasa qulakkeerneqarnissaasa suleqatigiissutigineqarnissaat, suleqatigiinnermi ilaapput.

Kapitali IX: Nakkutiginninnerup qanoq ingerlanissaa

Arnanut nakuuserarnerup aamma angerlarsimaffimmi nakuuserarnerup suliniuteqarfigineqarneranut paasisimasassallit suleqatigiiffiata (GREVIO-p) suliaasaat kapitalimi nassuiarneqarpoq. Nunanit akuersissuteqarsimasunit paasisutissanik pissarsinikkut aamma apeqqutigineqartut akissutaannut immersuiffissat atorlugit paasisutissanik pissarsinikkut, imaluunniit nunanik tikeraanikkut GREVIO-p isumaqatigiissutip atortuulersinneqarnera nakkutigaa, aamma tamanna tunngavigalugu

isumaqatigiissutip atortuulersinneqarnera pillugu misissueqqissaarnertalimmik nalunaarusiortarluni.

Kapitali X: Nunat tamat akornanni pisussaaffiit pillugit

Nunat tamat akornanni pisussaaffinnut allanut isumaqatigiissut sunniuteqanngitsoq aamma nunat isumaqatigiissummik akuersissuteqarsimasut isumaqatigiissummi aalajangersakkanut ilassutinik akunnerminni isumaqatigiissusiorsinnaasut kapitalip aalajangersaavigaa.

Kapitali XI: Isumaqatigiissummut allannguutit

Isumaqatigiissut allannguuteqartussaaitillugu ingerlatseriaatsit kapitalimi allatorneqarput, tamatumalu kingorna allannguutit Europarådip Ministerkomitéanit akuersissutigineqartussaapput aamma tamatuma kingorna peqataasunut akuerisassanngorlugu nassiunneqassallutik.

Kapitali XII: Inaarutaasumik aalajangersakkat

Akerleriinnerit aaqqinneqartarnerat, isumaqatigiissummik akuersissuteqarneq, nangaassuteqarneq aamma isumaqatigiissummik atorunnaarsitsineq pillugit aalajangersakkat kapitalip imarivai.

Kalaallit Nunaat nunatut nangaassuteqartillugu Istanbulimi isumaqatigiissut Danmarkip akuersissutigini kuuaa. Aalajangiiffigisassat siunnersuutip massuma Inatsisartuni akuersissutigineqarneratigut, Kalaallit Nunaata nunatut nangaassuteqarnera Naalakkersuisut Naalagaaffimmi oqartussanut atorunnaarseqqussavaa.

Missingiummut Naalakkersuisut oqaaseqaataat

Nakuusertarnerup pitsaaliorneqarnissaanut akiorneqarnissaanullu suliassa qarfik suliassa qarfitut pingaaruteqarluinnartut Naalakkersunit isigineqarpoq. Massakut qanigisariinni nakuusertarneq akiorniarlugu iliuusissanut pilersaarummik nutaamik Naalakkersuisut suliaqarput. Nakuusertarneq akiorniarlugu periusissiaq iliuusissanullu pilersaarut 2017-imili naamat, suliassa qarfimmu nutaamik iliuusissanut pilersaarusiortoqarnissaa politikikkut kissaatigineqarsimavoq.

Qanigisariinni nakuusertarnerup pitsaaliorneqarnissaanut Naalakkersuisut anguniagaqarlutik piffissarlu ungasinnerusoq eqqarsaatigalugu sulinissaat, iliuusissanut pilersaarutip qulakkiissavaa, taamaalilluni Kalaallit Nunaanni meeqqat inuusuttullu amerlanerusut ilaqutariinni toqqissisimasuni ingerlalluurtunilu peroriartorsinnaaniassammata. Naalakkersuisoqarfiit arlallit akornanni suleqatigiinnikkut aamma nunami maani suliaqartut attuumassutillit arlallit peqataatillugit iliuusissanut pilersaarut suliarineqarpoq. Timikkut tarnikkullu nakuusertarnerup kiisalu kanngunarsaataasunik allanik pissusilersortarnerup akiorneqarnissaanut suliniutinik iliuusissanut pilersaarut ilaatigut imaqassaaq.

Tamatuma saniatigut nakuusertarnerup akiorneqarnissaanut aamma nakuusernarmik eqqugaasimasut ikiorneqarnerannik suliaqarneq ingerlanneqareerpoq. Tamanna pillugu politiit ingerlaavartumik paasititsiniaanernik ingerlataqarput aamma “Alliaq – nakuusertartunut neqeroorut” inunnut nakuusertartunut neqeroorut ingerlanneqarpoq. Pissusilersortarnerit nakuusernartaqanngitsut siuarsarnissaat Alliap siunertaraa. Tassunga ilaavortaaq Pinerluttunik Isumaginnittut katsorsaanermut programiat MUMIK, taanna inissiisarfanni eqqarsartarneq, misissuineq, misilittakkat il.il. atorlugit pissusilersortarnerit naleqqussarneqarnissaat pillugit ilisimasaqalernissamut programiuvoq. MUMIK inissiisarfanni siusinnerusukku misilinneqareersimavoq aamma ilitersuisut arlallit

ilinniartinneqarnerisigut 2021-imi programip pilerseqqinneqarnissaa pillugu pilersaarusiortoqarsimavoq.

Nunatsinni arlalinni qimarngueqarpoq, taakkulu arnanik nakuuserfigineqarsimasunik meeraannillu tigusinissaminnut piareersimapput. Qeqertarsuarmi Illernit immikkut taaneqassaaq, taanna nuna tamakkerlugu qimarnguiullunilu katsorsaaviuvoq ilisimasalinnit katsorsarneqarnissamik aamma arnanut nakuuserfigineqarsimasunut taakkulu qitornaannut ukioq ataaseq tikillugu katsorsarneqarnissamik tapersersorneqarnissamillu neqerooruteqarpoq.

Arnat nakuuserfigineqarsimasut, oqaloqateqarnissamik pisariaqartitsigunik, kinaassutsiminnik isertuussillutik Tusaanngamut sianersinnaapput sms-ersinnaallutillunniit imaluunniit internetikkut quppersagaq www.inooqateqarnerit.gl – www.ditforhold.gl alakkarteriffiginnaavaat aappariinnermilu nakuusertarneq pillugu tassani atuagaqarsinnaallutik.

Isumaqatigiissutip akuersissutigineqarnissaanut atatillugu isumaqatigiissutip aalajangersagartaasa tamakkerlutik nunanit tamakkiisumik malinneqarnissaat piunasaqaataannngilaq. Isumaqatigiissummi aalajangersakkat amerlasuut malereerigut Naalakkersuisut isumaqarput, aamma suliniutit aallartinneqareersut isumaqatigiissutip pitsaanerusumik malinneqarnissaanut tapersersuutaapput. Eqqartuussisarnermi inatsisip allanngortinneqarnissaa Inatsisartut UKA2021-imi akuersissutigimmassuk tassunga ilanngullugu eqqaaneqassaaq, tamatumuuna eqqugaasup inatsiseqartitaaneranut pitsannguutaasussat aalajangersakkat arlallit eqqunneqartussanngorput.

Oqartussaasunut aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu kingunerisassai

Isumaqatigiissutip akuersissutigineqarnera oqartussaasunut aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu kinguneqarnaviannngilaq.

Taamaattoq isumaqatigiissutip akuersissutigineqarnera aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu sunniuteqartumik kinguneqarsinnaanera naatsorsuutigineqarpoq, tassami arnanut immikkoortitsinerup nakuusernerullu ingerlaavartumik akiorneqarnissaanut eqeersimaartumik nunatta sulinissaanut isumaqatigiissutip pisussaaffilerpaa.

Namminersortumik inuussutissarsiuteqartunut aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu kingunissai

Soqanngilaq.

Innuttaasunut aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu kingunissai

Isumaqatigiissutip akuersissutigineqarnera innuttaasunut aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu kinguneqassanngilaq.

Nunatta qaqugukkulluunniit arnat nakuuserfigineqartarnerannik akiuinissaanik aamma arnat nakuuserfigineqarsimasut tapersersorneqarnissaannik pisussaaffeqarnissaa, isumaqatigiissutip akuersissutigineratigut qulakkiissavarput. Qanigisariinni nakuusertarnerup akiorneqarnera kikkunntu tamanut iluaqutaassaaq.

Tusarniaaneq

Aalajangiiffigisassatut siunnersuut UKA 2021/146-mik naammassinninneruvoq, taamaammallu tamanut tusarniutigineqarsimanngilaq. Aalajangiiffigisassatut siunnersuummut matumunnga suliaqarnermut atatillugu, nunatta isumaqatigiissummik

malinninnera pillugu paasissutissanik katersinermi oqartussaasut naalackersuisoqarfiillu attuumassuteqartut attavigineqarsimapput.

Ilanngussaq

1. Arnanut nakuusertarneq angerlarsimaffinnilu nakuusertarneq pitsaaliorniarlugit akiorniarlugillu Europarådip isumaqatigiissutaa (Istanbulimi isumaqatigiissut)